

*****

Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

*****

Nyílttér sora 40 fill.
Hivatalos
és magánhirdetések
árszabás szerint.
Többszöri hirdetés-
nél árendemény

*****

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— IPOLYSÁGON. —

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ FERENC.

Megjelen
szombaton reggel.

A háboru.

A háboru egy évi eredménye: 180.000 négyszögkilométer elfoglalt terület, 1.695.400 fogoly, 7-8000 ágyu 2-3000 géppuska. — Ujabban 23 tisztet, 7065 embert fogtunk el, és 17 géppuskát zsákmányoltunk.

Varsó és Ivangorod elesett.

A Berliner Lokalanzeiger vasárnapi számában érdekes összegezést hoz Németország, Magyarország és Ausztria csapatainak a háboru egyéves folyás alatt elért katonai eredményeiről. Az összegezés ez:

I. A központi hatalmak az ellenséges területekből megszállottak:

Belgiumban	29.000	□	kmétert,
Franciaországban	21.000	□	kmétert.
Oroszországban	130.000	□	kmétert.
összesen	180.000	□	kmétert.

Az ellenség megszállt:

Elzászban	1.050	□	kmétert,
Galiciában	10.000	□	kmétert,
összesen	11.050	□	kmétert.

II. A hadifoglyok összes száma a háboru egy esztendeje alatt:

Német fogolytáborokban és kórházakban	898.000
Munkára fogtak	40.000

Az utolsó hetek során fogságba jutott 120.000

A Németországban levő foglyok összes száma 1,058.869

Ausztria-Magyarországban összesen mintegy 63.000

A foglyok összes számatehát 1,695.400

A fogságba jutott oroszok közül Németországban van 5600 tiszt, 720000 altiszt és közlegény.

Ausztria-Magyarországban 3190 tiszt, 610.000 altiszt és közlegény.

Az orosz hadifoglyok összes száma 8790 tiszt, 1,330.000 altiszt és közlegény.

III. A hadizsákmány a német gyűjtőhelyeken júniusig: 5834 ágyu és 1556 géppuska. A zsákmányolt ágyuk és géppuskák nagy részét azonban a csapatoknál hagyták és használják az ellenség ellen. Teljesen pontos kimutatást ezért nem lehet készíteni. A zsákmányolt ágyuk számát egészben

7-8000-re, a géppuskák számát pedig 2-3000-re lehet tenni.

*

Vezérkarunk e hó 5-én jelenti:

Azoknak a sikereknek hosszú sorát, amelyeket a szövetségesek a Dunajec melletti májusi csata óta Galiciában, Dél- és Észak-Lengyelországban és a keleti-tengeri tartományokban kivívtak, Ivangorod és Varsó elfoglalása koronázta meg.

Tegnap a mi csapataink megszállták Ivangorodot, ma Lipót bajor herceg hadseregének német csapatai bevonultak Orosz-Lengyelország fővárosába.

A Visztula és a Bug között a szövetségesek üldözési harcok közben észak felé nyomulnak előre. Osztály és magyar lovasság elérte Uscilugot, német lovasság Wladimir-Wolynskijt.

A német vezérkar jelentése szerint Kurlantban, Szamogitiában lovasságunk Genaize, továbbá Birshi és Onikechty helyiségeknél az orosz lovasságot elűzte. Ez alkalommal és a Poniwiecától keletre vívott harcokon tegnap és tegnapelőtt 2225 oroszot, köztük két tisztet, fogtunk el.

Scholtz és Gallwitz tábornokok hadseregei heves harcok között továbbra is előnyomulóban vannak a lomza-

Kóborlás a csatamezőkön.

(Bártfa Sztrapkó Zboró.)

Irta Vértés József.

„Népük goromba, hadakozásuk semmi-rekellő, vitézségük nevéstéses, politikájuk ostoba, birodalmuk tiranniss” Zrínyi Miklós, a költőnek az oroszokról írt e szavai jutottak eszembe, amikor ama hős vértől pirosult harcra értem, ahol orosz kozákok lovainak patái szennyezték be szentségtörően a szentmagyar földet. Bártfa körül hatottak alighanem legmélyebben az oroszok a magyar területre. Tudnivaló hogy Kisladnán a télen 2 kozákokot fogtak el, de ezek a bártfai hadseregtől csak eltévedtek s úgy kerültek Kassához ily közelre. Demétén pedig, Eperjestői néhány kilométerre, egy orosz előrs a köz-égházán fogatta el magát, mert nagyon éhezett.

Eperjes és Bártfa között: Raszlavicán volt a hazánk földjén legnépesebben megvívott csata; mégis, ha arra jár az ember alig látja már a csaták nyomait. Bártfán tul azonban annál többet.

A fürdő maga nem árul el semmit a téli szomorú világból. S mégis, hogy beléptem, valami különös, szinte áhítatos hangulat fogott el: régi letűnt emlékek. . . mikor még a magyarok pátrónája a magyar fenyesek iratos levegőjében keresett balzsamot megtört szívére . . . régi szép emlékek!

Verőfényes, illatterhes nyári reggel volt, vasárnap délelőtt, a vidék népe, apraja nagyja mind bejött Bártfára megnézni a

királynét, A esendőrök a bokrok mögé tessékelték az embereket, s egyszerre mint a esengettyű szavára, méla áhítattal, megható esend . . . jön a királyné. Visszafojtott lélegzettel, félve, megindulva, várták a nagyasszonyt. Az egyik tót asszony keresztet vetett, a másik elkezdett lelken-dezve fuldokolni, a harmadik térdre borult: nasa kralyovna, ami királynék és amint a buja bokrokra meg a zsiros pázsitra templomi esend közepette rátűzött a perzselő fénykéve, ott jött a forrás felé a magyar királyné, a második szent Erzsébet. Elállt a szó, elakadt a lélegzet. Méltóságos igazi fejedelmi alak volt, fenyőszál megjelenés, fekete lüszter ruhájában rugalmasan, könnyedén lépkedett előre. Nagy fekete kalapja oda volt tűzve szoknyájához, jobb kezében napernyőt, bal kezében legyezőt tartott az arca elé. S amint én az uton előtte, — tilalom ellenére, — átmentem a másik oldalra, tisztán láttam az arcot is. Megrendültem, sirni tudtam volna! Mi lett a mater dolrosából?

Utoljára Bécsben láttam a legnemesebb asszonyt, mikor fia lakodalmán a polgármester az Elisabethbrücke előtt köszöntötte Stefánia leányasszonyt, aki királynővel a híres Habsburg üveges hintóban ekkor jött Bécsbe. Mivé tette a legesodásabb asszony-ábrázatot az anyai fájdalom!

Emlékét itt Bártfán, márványszobor örökíti meg, ezt nem bántották a muszkák, hiszen nem lehet vele fűteni, de érintetlen maradt a híres, régi bártfai városház is, meg a templom is, faragott szárnyas oltá-

raival s aranyhímzésű misemondó ruháival is. A muszkák már kitérték a Muzem falából a vasrácsot mikor Fekete Elemér polgármester esdeklésére a muszka generális őt állítottatott oda.

A templomban mutatott be, annak idején Szinnyi Merse István, az akkori sárosi főispán a királyné adonisz szépségű görög nyelvemlékének, aki voltaképpen jóképű görög fiskális volt. Fidelis ember volt ő kelme, és a bártfai nagyfogadó teraszán nem egyszer kacintott bele mélyen a bilikomba, s nem egyszer andalgott el a magyar cigány nótáin. Néha odaült a jó öreg Bellegarde gróf is, az udvarmester, sőt egyszer velünk vacsorázott a jó öreg Mádi Kovács generális uram is, a legkeményebb magyar generális. Kard nélkül jött, a kezében hosszúszerű esibuk volt s ennek füstje mellett olyan jóízű dolgokat s olyan magyarigazában tudott elmondani, hogy élvezet volt hallgatni.

S most bezzeg elég esendő a híres Bártfa, nyomott a hangulat, még a sárosi svihákok is megjuhászodtak, még a kassai százszorszépek sem olyan kikapósak mint hajdan, hja háboru van. Csak az árak tartották meg a régi magyar paprikát. Hej pedig nem mindig ilyen paprikások voltak az árak! Végig táncoltam egy Anna bált, amelyen egy flaskó tokaji is csak egy pengőforint volt. De birtokomban van egy 1836 ból származó német, bártfai türdő prespektus. Istenben megboldogult, néhai, Pap uram vala az árendás. Ő hirdeti, hogy a feredő már az urnak 1501. esztendejében is ismeretes vala, sőt már akkor is jár-

ostrow-wyszkowi műt felé. Az oroszoknak az ostrow-rozani műt mindkét oldalán intézett vitéz és kétségbeesett ellentámadásai hatástalanok voltak. 22 tisztet, 4840 embert elfogtunk és 17 géppuskát zsákmányoltunk.

Dramaiabban nem is történhetett volna az orosz hadseregnek Lengyelországból való kivétele. Varsó és Ivangorod egyszerre estek el. Varsót a bajor trónörökös, Ivangorodot a mi csapataink foglalták el.

Varsónak és Ivangorodnak gyors feladása — pedig a legkiválóbb bizonyíték, hogy az orosz hadsereg ellenálló ereje teljesen megtört s hogy ami erő van még benne, azt a visszavonulásra fordítja.

Három hónap múlt el Gorlicétől Ivangorodig és Varsóig. Mennyi dicsőséget, mennyi áldozatot és mennyi vért is jelent e három hónap! De most már csak az öröm hatol a szívünkig és megindultság könnyei törnek elő a szemből s félreléve a stratégiai mérlegelést, csak a hála szavaival áldozunk a hősöknek, akik nekünk ezeket a diadalokat kivívták, a Gondviselésnek, ki e fegyverek útját idáig kísérte...

Vajjon mit fognak szólni az események e hirtelenül és váratlanul tragikus forduláshoz a francia és angol szövetségesek? Biznak-e még és mi-lyen? Calais, Páris nem félelmes remegéssel várhatják-e most már, hogy rajtuk is beteljesedjék Varsó sorsa? Mind olyan kérdések, amelyekre megnyugtató feleletet hiába várnak ellenségeink, mert a feleletet egyedül a mi győzelmes fegyvereink adhatják meg.

Tizenkét hét alatt évtizedek sorsa, jövője dől el. Tizenkét hét alatt egy új világtörténelem alapjait vetettük meg.

Varsó feiszabadulása talán a lengyel nemzet feltámadását is jelenti és ez

lesz a mi legnagyobb diadalunk. A százados cári iga alatt senyvedő nép újra élni fog, mert a nemzetek, mint a pápa mondotta, nem halandók. És az ő életük a mi nyugalunkat és biztonságunkat is jelenteni fogja. A világtörténelmi színjáték pedig, reméljük, kezd a végkifejlődés felé tartani. Mi nyugodtan és diadalal várjuk!

Varsót, az erődök számtalan sorsával többszörösen övezett várat ugyszólván ellenállás nélkül hódították meg hadaink.

A várnégyszög Varsó és Ivangorod elestével nincs többé s a megvert orosz sereg csak futásban találja most már menedékét, hogy kikerülhesse a fenyegető véget: teljes bekerítést.

Az élelmiszer uzsora ellen.

(Ipóltságban és az ipóltsági járásban a legfontosabb élelmi és egyéb cikkeknek hivatalos árszabása.)

Az élelmiszerek és elsődrendű élelcikké-letti cikkek indokolatlan drágításának megszüntetésére, a viszont elárúsítók által a közfogyasztás érdekeinek sérelmével eszközölt tömeges bevásárlása következtében előállott élelmiszer hiány folytán felmerült jogos panaszok orvoslása céljából az 5600 1914. B. M. rendeletben lefektetett elvek alapján a legfontosabb élelmi szerekért és elsődrendű élelcikkéletti cikkekért kérhető és adható legmagasabb árakat az ipóltsági piacra és járásra nézve 1915. évi szeptember hó 1-ig a következőkben állapítom meg:

I. Hus, szalonna, zsír.

Marhahus pecsenyének 1 kg.	K. 3.80.
Marhahus levesnek 1 kg.	K. 3.60.
Marhatüdő darabja 1 kg.	K. 1.—
Marhamáj 1 kg.	K. 1.20.
Borjúhús hátulja 1 kg.	K. 4.—
Borjúhús eleje 1 kg.	K. 3.80.
Borjúmáj 1 kg.	K. 3.20.
Sertéshús 1 kg.	K. 3.60.
Sertéstüdő darabja 1 kg.	K. —60.
Sertés máj 1 kg.	K. 1.20.

Vesevelő	K. —60.
Sonka, füstölt, nyers csonttal 1 kg.	K. 4.—
Sonka, füstölt csont nélkül 1 kg.	K. 6.—
Füstölt oldalas 1 kg.	K. 4.—
Töpörtő 1 kg.	K. 3.20.
Kolbász füstölt 1 kg.	K. 3.80.
Juhhús eleje 1 kg.	K. 2.80.
Juhhús hátulja 1 kg.	K. 3.—
Olvasztott disznózsír 1 kg.	K. 4.40.
Háj 1 kg.	K. 4.40.
Szalonna zsírnak bőrnélkül 1 kg.	K. 4.20.
Szalonna, füstölt 1 kg.	K. 4.40.
Szalonna, sós, vastag 1 kg.	K. 4.—

II. Halak.

Csuka 1 kg.	K. 1.40.
Harcsa 1 kg.	K. 2.—
Fehér hal 1 kg.	K. 1.20.

III. Baromfi, tojás.

Sovány liba vagy kacsza, élő 1 kg.	K. 1.80.
Hízott liba vagy kacsza élő 1 kg.	K. 2.80.
Csirke sütni való párja	K. 2—4.—
Csirke rántani való párja	K. 1.80—3.—
Tyuk és kakas élő 1 kg.	K. 2.60.
Tojás 1 drb.	K. —10.

IV. Konyhakerti termények.

Burgonya új 1 kg.	8—10 fill.
Száraz bab 1 kg.	K. —40.
Száraz borsó 1 kg.	K. —50.
Kalerábi darabja	4—6 fill.
Zöldség szokásos csomója	4—6 fill.
Zeller darabja	4 fill.
Káposzta 1 fej	12—24 fill.
Kelkáposzta 1 fej	6—10 fill.
Gomba közép nagy, háti kosár	K. 2.—
Retek darabja	2—4 fill.
Csöves kukorica darabja	2—4 fill.

V. Gabona kicsibe.

Buza literenként	30—32 fill.
Árpa literenként	20 fill.
Zab literenként	12 fill.
Tengeri literenként	28 fill.

VI. Hűszerületi árak.

Rizs (a beszerzési áron felül 15 fillér kgramonkénti haszonnal)	K. 1.90.
Szappan, száraz, szárvas (a beszerzési áron felül 20 fill. kgramonkénti haszonnal)	K. 2.—
Gyertya I. rendű (beszerzési áron felül 15 fill. 560 gr-os csomagonkénti üzleti haszonnal)	K. 2.40.
Petrozeum 1 liter	K. —72.
Cukor süveg 1 kg.	K. 1.08.
Cukor kocka 1 kg.	K. 1.12.

tanak oda bukások és muszkák. Arai ezek? Egy szoba ágynemű nélkül 8—16 karajár egy feredő 6—10 kr. egy fincsa legjobb kávé fölél s teljes kenyérről 5 kr. egy hat fogásos ebéd 30 kr. Uraink boesá de most aztán a fogadósok megint megköveznék. Há azonban nem hiszik az irást megmutató nyomtatásban képviselt van rajta.

Bártfáról Szrópkóra ment már északra a tér. A magyar pácsirtadós pácsitos pagonyi sáncokok bárazdálják végig minden vetett lobbot a magyar harc diésőség lángküllője; a rigócsán rabkónyes rekényűs; meg a csalogányos esalitos végig csupa fedezék, boltozatos oda, meg ágyújáték. Közül pedig Zboró a Rákóczy-sas-fészke.

Zboró, egy kép a hajdan-magyar lovagi világból, egy álom a nagyságos vezérő fejedelem magyar romantikájából, de csak álom, mert nyoma nincs meg már a régi szép világnak. Néhány esztendőre, hogy ott jártam, a nagy kastély minden ingóbingó jószágát elvitték az Erdődyek és Aspermontok, asszonyvégrül a Rákóczyak vérei, csak ők maradtak ott örökre a zborói templom kriptájában az Aspermontok. Az istállók oszlopon nyugó márvány boltozatán még olvasható a Rákóczy féle latin felírás, a 100 hársfa közül csak néhány szomorkodik a hajdani diésőség romjain, átellenben pedig a lankás domboldal tekerődő indái közül regényesen kandikál elő a várnak néhány romfala, hirdetve a kurucvilág letűnt világát, a Rákóczy felkelés egykori fényét, ragyogását.

Az utolsó Rákóczy emléket azt hiszem

én vittem el, egy gyertyatartó volt s a székesfehérvári múzeumnak ajándékoztam. A templomban figyelmes szemmel kutattam a Rákóczy emléket, semmi sem volt ott. Végre lent a kriptában egy szűrt, fészkő jékult, ahhoz egy újjatartó huzal, s tüstend eszembe jutott, hogy a kriptában a poljára s Beisöt írájdomoltán, ahol a fejedelem halmái nyugodtak, szakasztott ilyen gyertyatartó álltam. Hat persze, hogy ez a gyertyatartó Beisöt egy székéből s. e. e.

Zboró túl már tőperzsek lettak, zászlás, göréndű, halnaza, méztelen koronás fakuk, szőrtűre képe fogolja az embereket, az as felel meg begyepesedett sáncalón, telest-elfárvit keresztök, let ott egy öbölösök, kiva-ván, görök, sáncoktól szőrtűnkelt jele-gyűlék, és kiltott lisztások. Valtanak be mint világos világra Szrópkóra azonban, sőkát senyvedett, a oroszok többször, meg-gezték it kultúrunkát, hiszen magyarak s ősi öböl volt szőlő. De alig magyarként keltők a muszkák, mint a magyarként a magyarak, úgy mintak viszárajak, magyarként, strámlás szőlő magyarként, mert nekik nides egrebbé ennél a hazai könnél, mert ők nem tudnak egyebet, mint ozeit a vérszátót göröngyön. Sőt a szrópkói Rákóczy kastély is Hajdánabur dallás magyar lévénketek, vitéz magyar, buzogányos kúrcokat láttak ezek a támasztószlopös vastag falak a vezérő fejedelem udvara volt. Kétszáz esztendő múlva meg Szent István Koronájának várományosa: Ferenc Ferdinánd főherceg verte itt fel udvarát, a hadgyakorlatok idején. Egy méltatlanul többször meghurcolt talpig

magyar gavallér: Malonyai Tamás főszol-gabíró urilakása lett a hajdani fejedelmi kúria s ő a leendő magyar király számára még egyszer fejedelmi módon rendezte be. S azután jött a marcona vihar. A főher-cég sirja felett lombot vetett a világra szőlő haboru, a régi Rákóczy kastély meg muszka generálisok tivornyastanyája, orgiák bünfészke lett.

S jött a dunajeci áttörés: Gorlice. A kis Dunajec kristálytisza vize vérré változott. Amikor néhány éve Beke Manó s Alexander Bernát egyetemi tanárokkal Szmer-zsonkától Savnicáig tutajon bolyongtunk a Dunajecen, nem hittük volna, hogy a pajkosan esobogó hegyi patak vérpataká változik. De vége lett a muszka invázióknak. De újra magyar lett az elhódított föld, fémjénfűsttel kell kifűstolni a muszka piszkot, most már nem kell félni. Ahol hajdan évszázadok előtt szakállas golyók repültek, most harminc s felesek sivítanak, ahol régente láncos buzogány sühintott, most magyar szablya szikrazik, felhajnal-lott újra a régi magyar harc diésőség s újra ott villog a népek győzedelmi szivár-ványának peremjén.

Nem esoda; ott laktam József főherceg minyevágási főhadiszállásán s legendákat re-géltük a haderő magyar vitézségről, a főher-cég hadvezéri talentumáról. S amint vég-gigijártam a pagonyi, vizközi, mezőlaborei, havai, borosnyai csatateret le egész a Corunkóig ahjattal, megilletődve álltam meg a daliás magyar levették sirjai előtt, ahol a fenyűnél csak babér termett jobban.

Só 1 kg.	K. —32.
Paprika l. rendű édes szegedi 1 kg.	K. 6. —
Paprika rózsá 1 kg.	K. 4—5 —
Paprika közönséges 1 kg.	K. 3. —
Kávé 1 kg.	K. 4—6. —
Kávé pörkölt 1 kg.	K. 6. —
Kenyér barna 1 kg.	K. —52.
Kenyér fehérebb 1 kg.	K. —60
1 drb. zsemle (kötelező 5 deka súlyal)	K. — 4.

VII. Tejtermékek.

Teljes tej 1 liter	K. —28.
Lefőltözött tej (savanyu tej) 1 liter	K. —16.
Thea vaj 1 kg.	K. 4—5.—
Írósvaj 1 kg.	K. 3.60—4.—
Főzővaj 1 kg.	K. 3.20—3.60.
Tehén túró 1 kg.	K. —80
Tejfel 1 liter	K. 1.—
Juhtúró begyúrt 1 kg.	K. 1.80—2.40.

VIII. Egyéb cikkek.

Fa vágott 1 mm. K. 2 30.

Aki az árszabásban feltüntetett áraknál akár a piacon, akár valamely üzletben akár közvetlenül a termelő földjén vagy lakásán történt bevásárlás alkalmával nagyobb árat kér, szed, ígér vagy ad, kihágást követ el és az 1914. évi 5600. sz. B. m. rendelet 4. §-a alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Szigoru kötelességévé teszem a községi előljáróságoknak, hogy ezen árszabásban foglalt árak tullepését minden rendelkezésükre álló módon akadályozzák meg, a kihágást elkövetőket hozzá azonnal jelentsek fel, aki pedig a kihágást ismételt elköveti, vagy az itt foglalt rendelkezések foganatosításának ellenszegül, a feljelentésen kívül még a piacról is tilták ki.

Elrendelem továbbá, hogy a viszont eladás céljából történő bevásárlások a piacon csak reggel 10 órakor kezdődhetnek. A vidéki elárusítóknak a piac helyén árusítani, vagy azoktól a piacon kívül vásárolni szigorúan tilos. Csirke kereskedők csak szabályszerű iparigazolvány és az előljáróság előzetes helyhatósági engedélye alapján eszközölhetnek bevásárlásokat.

Fenti árakat a szükséghez képest havonta legalább egyszer reviedálni fogom.

Fenti áraknál magasabbat az ipolysági járás egész területén úgy kérni, mint adni szigoru büntetés terhe alatt tilos.

Ezen körrendeletet azzal a felhívással adom ki a községi előljáróságoknak, hogy annak azonnali közhírré tételéről és végrehajtásáról gondoskodjanak.

Egyidejűleg kiadom a csendőrsparancsnokságoknak is azzal a felhívással, hogy annak betartását ellenőrizzék, a tudomásukra jutott kihágási eseteket haladéktalanul jelentsek fel, a közs. előljáróságokat annak végrehajtásában erélyesen támogassák.

Fodor Vilmos dr.
főszolgabíró.

A hétről.

Julius 30.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága e hó 6-án Ivánka István főispán elnöklése mellett rendes havi ülést tartotta meg.

— **Evang. istentisztelet** Dedinszky Aladár evang. lelkész e hó 8-án d. e. fél 10 órakor istentisztelet tart a helybeli evangélikus templomban. Isten. tisztelet után egyházi közgyűlés lesz.

— **A H. G. E. közgyűlése.** A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület augusztus 6-án d. e. 11 órakor Ivánka István elnöklése mellett rendes évi közgyűlést tartotta következő tárgysorral: 1. Az igazgató választmányból elhalálozott 2 tag helyének betöltése. 2. Titkár bemutatása az egyesület vagyon mérlegét és zárszámadását az 1914. évről. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Bejelentett indítványok. A közgyűlés lefolyásáról lapunk jövő számában részletes tudósítást adunk.

— **A főgimnázium köréből.** Jankovich Béla valóság és közoktatási miniszter Horváth István dr. trestenai kir. kath. gimnáziumi tanárt az ipolysági állami főgimnáziumhoz helyezte át.

— **Köborlások a harcmezőkön.** Vértés József székesfehérvári kereskedelmi akadémiai tanár, a kiváló író, városunk szülőtte a galíciai nagy harcra tanulmányi utra rándult, s tapasztalatait és benyomásait tárcacikkekbe foglalta. Eme írásait, melyeket éles megfigyelés, ötletes, színes eleven stíl, érdekes tartalom jellemez, közlésre lapunknak engedte át. Tárcacikkeit, melyek sorozatát mai lapunkban kezdjük meg, olvasóink bizonyára nagy élvezettel fogják olvasni.

— **A közigazgatás köréből.** Ivánka István vármegyénk főispánja Kalenda Jenő dr. érsekudkerti orvost hontszobi járási tisztii orvossá nevezte ki.

— **Évnyitás a főgimnáziumban.** Az ipolysági állami főgimnáziumban a javító pótló, felvételi és magánvizsgálatokat augusztus 31., a beiratásokat szept. 1. 2. 3. napján tartják, az iskolai év megnyitása szept. 4. lesz, a tanítás 6-ikán kezdődik.

— **Halálozás.** Stainlein-Saalenstein Ottó gróf felsőszemerédi földbirtokos e hó 3-án 86 éves korában meghalt. Temetése e hó 5-én volt impozáns részvét mellett, melyen vármegyénk képviselőiben Ivánka István főispán, Somogyi Béla cs és kir. kamarás alispán, Czompó Ede főjegyző, Hedervár Lajos árvaszéki elnök és Horváth Sándor főispáni titkár vettek részt. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Wilczek Vilmos gróf úgy a saját, valamint felesége született Almásy Anna grófnő, nagynénjei: Wilczek Maria gróf és öz. Chorinsky Igné gróf született Wilczek Paula grófnő, testvérei: Ambrózy Gyuláná grófnő született Wilczek Anna grófnő, Wilczek Frigyes gróf és Zedwitz Utzné grófnő született Wilczek Iphigenia grófnő, sógorai és sógornője: Ambrózy Gyula gróf Wilczek Frigyesné grófnő született borsodi Latinovits Márta és Zedwitz Utz gróf nevében fájadalommal jelenti szeretett nagybátyjának Stainlein-Saalenstein Ottónak gróf 1915. évi augusztus 3-án rövid szenvedés után 86-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai Felsőszemeréden augusztus hó 5-ikén délután fél 5 órakor fognak az ág hitv. evangélikus egyház szertartása sznsint beszenteltetni s ugyanott a családi sirbolyban örök nyugalomra helyezni. Felsőszemeréd, 1915 augusztus hó 3-án.

— **Ujabb népfelkelő bevonulások.** A honvédelmi miniszter rendelete értelmében mindazok az 1878. és 1877 években született, azonkívül 1878. január elseje és 1890 december harmincegyediké között és az 1892. 1893. és 1894. évben született népfelkelésre kötelezett, nemkülönben a népfelkelésről, vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybe vett) de ebből a szolgálatból időközben elbocsátott egyének (munkások, köcsisok, hajcsárok stb.) ha népfelkelési bemutatón szemlén, utóbemutató alkalmasoknak találták őket, az 1915. évi augusztus 16-án — amennyiben névszerint elmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett magyar királyi honvédekiesztítő, illetőleg császári és királyi kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Azok az egyének, akiket önkéntes belépés folytán besoroztak a közös hadseregbe vagy a honvédségbe (akár mint egy évi önkénteseket is) tekintet nélkül születési évfolyamukra, az 1915. évi augusztus 16-án tartoznak tényleges szolgálatra bevonulni. Ez a bevonulási hirdetés nem vonatkozik az 1878. évi január elseje és 1890. évi december harmincegyediké között és 1892, 1893, 1894. években született azokra a hivatásos gépészekre és fűtőkre, akiket az illetékes kiegészítő parancsnokság saját ké-

relmükre, az idei szeptember 15-ig szabad-ságolt. Azoknak az 1878, 1877 években született hivatásos gépészeknek és fűtőknek tényleges szolgálatát, akik a mezőgazdasági (arató, cséplő, kaszáló stb.) gőz- vagy motorgépeknél vannak alkalmazásban, beigazolt alkalmaztatásuk esetén, saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság az idei szeptember 15-éig elhalasztja.

— **A tanügy köréből.** Jankovich Béla kultuszminiszter Horthy Vilma hontvármegyei tanfelügyelő-ségi napidíjas tanítónőt a zólyomgyeigi kisgarami, — Csapóné Valach Erzsébet okleveles tanítónőt a pozsonymegyei feketevizpusztai állami elemi iskolához tanítónővé nevezte ki.

— **Illatszert az olasz hullák ellen** Nöhring tábornok Görznel az 5-ik hegyi dandárparancsnoka azon kéréssel fordul Hontvármegye jótékony közönségéhez, ha van nélkülözhető olcsó illatszertük, a mely erős illatot áraszt, szánják rá szegény olasz harcstereen küzdő katonáinkra. A rengeteg temetetlen olasz hullá oly irtózatossá romlottá teszi a levegőt, hogy nem képesek lélegzetet venni — s dacára minden féle dezinficiálásnak sokat szenvednek. — Kéretik a mélyen tisztelt adakozó az e célra szánt illatszert — esetleg pénz adományt melyből ezen cikk vásároltatnák — Kovács Sebestyén Endre dr. kir. tanácsos főorvoshoz küldeni kit a dandárparancsnok kért fel erre. E célra a mult számunkban kimutatott adományokból egy külömdény 72 kis üveg Kiehlhauser illatszert már elment.

Ujabb e célra Polgár Ignácné 5 koronát adományozott.

— **A vármegye szive.** Az Ipolyságon elhelyezett sebesültek részére augusztus 5-ig beérkezett szertart adományokról a következő kimutatást kaptuk: Szekeres fogházfelügyelő Ipolyság 2 kosár ribizli 1 kosár krumpli 9 üveg paradicsom. Vadas Rezső Korpona 1 kanna málna. Nagy Károly Nagyörzöny 1 nagy üveg méz 4 üveg paradicsom. Egy peresz-lényi asszony 12 tojás 1 üveg libazsir.

— **Hadi zászlószög.** Az országos hadsegélyző bizottság a hadi jótékony-ság gyakorlásának új forrását nyitotta meg. Hadi zászlószöveget hoz forgalomba az erkölcsi tesztületek, egyletek, társulatok, jogi személyek és egyházak javára abból a célból, hogy a háboru emlékére zászlóikat ezzel is felavassák a nemzeti ügy szolgálatára. Lehetővé teszi a zászlószög megszerzését azon társaságok és magán személyek részére is, akinek zászlója nincs, s ezek részére disztokban, vagy márványba illesztve hozza forgalomba a zászlószöveget, melynek inmemoriam 1914-1915. felirat van. Egy szög ára 15 korona. A hadisegély bizottság lelkes hangu felhívásban kéri a közönséget az új mozgalom pártolása.

— **Levelek a harcsterről.** Ébrey Elemér honvédszászlós, Ébrey István ipolysági m. kir. pénzügyi főbiztos fia írja a következőket:

... Egy érdekes eset, ami ha igaz nagyon jó. Az utolsó harcokban feltűnt, hogy a muszka nem ló ágyuval Érdeklődtünk az elfogott muszaktól a dolog iránt. „Mért nem ló a tűzértétek. Nincs talán munició?” — Dehogya is nincs uram, nagyon sok is van, csak az ágyu golyók lettek nagyra csinálva és nem férnek a csöbe. — „Most valószínűleg az ágyucsőveket furják.

Egy megható esetet írok itt le, mely az ezelőtti ütközetekben a Bisztrica folyó mentén megtörtént. Az eset igaz és éppen a szakasom balszármány esett meg. Nagy Sándor százados századparancsnok uram az esetet versbe foglalta és az szót a következőképen:

Isten keze.

Tegnap kint a rajvonban megsebesült egy vitéz.
Karját furta át a golyó, sérülése nem nehéz.
De mivel, hogy sebé vérzett s azt úgy hagyni nem
[lehet.
Vérző karját bekötni a segélyhelyre sietett.

Amikor úgy visszafelé kétszáz lépést elhaladt.
Eszébe jut, hogy bajtársa neki adása maradt.
Igaz, hogy ez az adósság nem volt több mint 20 fillér.
De a vitéz ezt nem bánja a pénzéért visszatér.

Amily csuf a zsugoriság, olyan gyors a sors keze.
Megbűnteti azt az Istent, ki ellene vétkezé.
Mert vitézünk mire ismét társaihoz visszatér.
Golyó fűtyült, fejbe lőtték, meghalt:
Dicsőn a honért.

Nagy András gyügyi molnármester, ki a háboru
ideje óta az északi harctéren van családjához és
öccséhez Nagy Lajos tanulóhoz, ki helyette a mal-
mot vezeti, tábori lapon egy-egy verset írt. A meg-
határozott sorokat itt írjuk:

Kedves kicsi házam és kedves családom.
Melynek viszontlátását oly nehezen várom.
Pedig mostan minden az a kedves kistáj.
Nem szól most a zene nem dalol a madár.
Kedves kis fionkám kedves feleségem.
Hogy ha este el jön mongyál imát értem.
Hogy a viszont látás és a béke napja.
Szent béke napjától soká ne maradna.
Kedves édes anyám és neked kis öcsém.
Hogy rátok gondolok az ellenség földjén.
Isten szenvedestek, hogy meg elégelne.
Hogy a te fiadot haza vezérelné.
A Szent győzelemnek cser koszorújával.
Vezérelj őt Isten haza szép hazámban.
Millió ajkáról béke sóhaja száll.
Győzelemre segíts Istenem és atyám.
Ne nézd a magyar vért, hogy hiába folyon.
De győzelem babér belőle fonódjon.
És ne késsen soká Isten téged kérünk.
Árpád fiainak legyél hű vezérünk.

Gondolatom mesze jár a kicsi malomban.
A hogy a turbina forog zakatolva.
Kedves kis öcsém a mint benne látom.
Te vagy most én nekem egyetlen támaszom
Keserves ugyan még a kenyér kereset.
Mert győnge még arra neked a két kezéd.
Majd ha egykor te is nagy emberré lettél.
Hazaért királyért, hogy katona lettél
Oda haza bátyád fog akkor dolgozni.
Szeretteidről majd nem kell gondolkozni.

Polgári iskola Nagymaroson. A nagy-
marosi vezetőknek régi vágyuk, hogyha már
gimnáziumhoz nem juthat népes nagyközsé-
gük, legalább egy polgári iskolájuk legyen,
a melyre mindig akad elég növendékük
Nagymaroson és környékén. Ez a kívánságuk
csak szünyadt eddig, mert a váci róm. kat.
hitközség megelőzte őket és gyorsan felállí-
totta polgári fiúiskoláját, a melyet a nagy-
marosiak is szerényen látogattak. Most azon-
ban újra hangoztatják kívánságukat és való-
színűleg teljesedésbe is meg vágyuk: szept-
emberre meg fog nyitni polgári fiúiskolájuk.
A mozgalom élén Bergmann Mihály gyáros
és Stenczel Fülöp bíró állanak, a kik azok-
kal a szülőkkel gyűjtést tartottak, kik a pol-
gári felállítását kívánják. A gyűlés előtt össze-
írást rendeztek és már is száz aláírásuk van,
melyek kötelezik a szülőket, hogy gyerme-
keiket a nagymarosi polgáriba iratják be az
új tanév kezdetén.

A fehérnemű drágább lesz. Az összes textil-
árak újabb renkvívüli nagymérvü drágulása, amely a
nyersgyapotnál 100 százalékon felüli, a tavalyi árak-
hoz képest, továbbá a fehérneműgyártáshoz szük-
sleges anyagoknak, mint keményítőnek, szappannak,

stb. 100 százalékon felüli drágulása, ezenfelül az
üzemi költségek folytonos növelkedése következtél-
ben a fehérnemű gyárosok kénytelenek voltak 1915.
augusztus 1-től fogva az árakat ismét jelentékenyen
felemelni. Ez az áremelés oly nagymérvü, hogy a
detailárakban is kifejezésre jut, úgy, hogy gallérok,
kézelők, ingek és általában az összes fehérneműek
áremelkedése az eddigit jelentékenyen meghaladja.

Richter dr. Horgony-Linimentje. Cap-
sici compos. Helyettesíti a Horgony-Pain-
Expeller, egy többszörösen bevált házi-
szer, mely mint *fájdalomcsillapító bedörzsölés*
köszvény, csusz, meghülés, benuulás, csipő-
fájás (Ischias), derék fájás, stbnél ezerszer-
esen bevált. A *Horgony-Liniment* nagy
elterjedése a legjobb bizonyítéka a szer
kiválóságának, mely egy háznál se hiá-
nyozzon. Különösen olyanoknak ajánlható,
kik sokat a szabadban tartózkodnak, gya-
kori időváltozásnak és azért meghülésnek
vannak kitéve, pl. katonák, gazdák, erdés-
szek, vadászok, földmivesek, halászok, bá-
nyászok, tengeren utazók, kivándorlók stb.
ugyszintén turistáknak fárasztóbb menete-
lés előtt és után és különösen az összes
utazóknak, mivel gyors és biztos segítsé-
get hoz. *A harcsooknak a harctéren a Hor-
gony-Liniment nélkülözhetetlen* (nagyon ké-
nyelmes, mint tábori levélnek küldeni.)

Kapható a gyógyszerárakban vagy köz-
vetlenül Dr. Richter az „Arany oroszlán-
hoz” címzett gyógyszerárában, Prag, I.,
Elisabethstrasse 5. — Naponkénti szét-
küldés.

A tudatlan tudós asszony. Az ipolysági tör-
v nyszék tiltott műtét büntette és emberölés vétsé-
ge miatt egy évi börtönbüntetésre ítélte Pál Istvánné
szül. Mémet Mária 55 éves ipolysági házalót, mert
minden hozzáértés nélkül egy leányon műtéttel an-
nak halálát idézte elő. A budapesti tábla 3 évi börtö-
nre emelte fel a büntetését s ezt az ítéletet a
semmisségi panaszok elutasításával a Curia is hely-
benhagyta.

**Hol tudakozódjunk a hadifoglyok
után.** A Hadifoglyokat Tudósító és Gyámo-
lító Hivatal ismétellen figyelmébe ajánlja a
közönségnek, hogy a magyar honossága,
illetve a Szent István koronájához tartozó
országokban honos hadifoglyok holléte után
mindig a Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudó-
sító Hivatalnál (Budapest IX. Üllői-ut 1.)
kell érdeklődni, mert a bécsi Gemeinsames
Zentralnachweisebureau csakis az osztrák
honossága hadifoglyokról ad értesítést.

NYILTTÉR.

Az igen tisztelt gazdaközönséghez.

Van szerencsém a gabonatermelő gazda-
közönség szives tudomására hozni, hogy

a Hadi Termény részvénytársaság

megbízást adott nekem arra, hogy az egész
ország területén részére gabonát vásároljak.

Midőn ezt szives tudomásvétel végett köz-
löm, tudatni kívánom azt is, hogy az általam
vásárolt terményeket közvetlenül a nyers gab-
onát feldolgozó malmokba, vagy a Hadi
Termény részvénytársaság által kijelölt he-
lyekre szállítom, ezért módomban van a ma-
gas Kormány által meghatározott, érvényben
levő legmagasabb áron vásárolni.

Esetleg a kívánt felvilágosításokat azonnal
megadom. Szives ajánlataikat kéri

Vácon, 1915 július hóban,

teljes tisztelettel

Dach A. Adolf
gabonakereskedő.

Nagyszerűen bevált a harctéren küzdőknél és
általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
meghülés, rheuma, köszvény, influenza, torok,
mell- és hátfájás stb. esetekben
Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. capsici
compos.
Horgony-Pain-Expeller pótélka.
Üvege K -80, 140, 2-
Kapható gyógyszerárakban vagy közvet-
lenül az „Arany oroszlánhoz” címzett
Dr. Richter-féle gyógyszerárában,
Prága I, Elisabethstr. 5.
Naponkénti szétküldés.

Kerületi képviselők
kerestemnek.

Magas eladási és pénzbeszedési
jutalék mellett.

Nők is pályázhatnak.

Singer Co. varrógép r. t. Léva.

3-3

Ló pokróc, katona takarók, katona
kofferek a legnagyobb választékban
kaphatók

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.
41.	42.	43.	44.	45.	46.	47.	48.	49.	50.
51.	52.	53.	54.	55.	56.	57.	58.	59.	60.
61.	62.	63.	64.	65.	66.	67.	68.	69.	70.
71.	72.	73.	74.	75.	76.	77.	78.	79.	80.
81.	82.	83.	84.	85.	86.	87.	88.	89.	90.
91.	92.	93.	94.	95.	96.	97.	98.	99.	100.

:: NEUMANN JAKABNÁL IPOLYSÁGON.

Haszonbérbeadási hirdetemény.

A föltisztelendő rozsnjai székes káptalan mint vásárjogtulajdonos az ipolysági országos és heti vásárokon gyakorolt helypénzszedési jogot az 1916. évi január hó 1-től az 1920. évi december 31-ig terjedő öt évre írásbeli zárt versenytárgyalás útján a legelőnyösebb ajánlattevőnek haszonbérbe adja.

A haszonbérleti föltételek Ipolyságon az ipolysági róm. kath. plébánia hivatalban és Polgár Ignác ur papirkereskedésében megtudhatók.

Írásbeli ajánlatok az ajánlattevő nevének és lakásának megjelölésével ellátott lepecsételt borítékban f. évi szeptember hó 15-ig hozzám (Budapest, IV. Koronaherceg-utca 3 sz.) küldendők be.

Budapest, 1915. július hó 15-én.

Dr. Okolicsányi László
ügyvéd.

3-4

Jó házból való fiu
nyomdász tanulóul
havi fizetéssel
Neumann Jakab nyomdájában felvétetik.

Császárfürdő Budapesten. —
Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü radioaktív gyógyforrások; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtak főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivókúra a légzőszervek hurutos eseteiben s ártesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy és zenedíj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld **Az igazgatóság.**

Eladó bor.

100 hektoliter saját termésű 1914. évi bort eladok Keleenyén hordó nélkül 80 korért hekonként.

A borok 150 és 200 literes hordókban vannak és kaphatók bármily mennyiségben.

GLÜCK földbirtokos **KELENYÉN.**
u. p. Ipolynagyfalu.

3-3

Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság.
(Gyártelep és iroda: Vargakert, Délisor 19.)

Ajánlja régi árakban:

Tolórendszerü „**Hortobágyi-drill**”

Kanalasrendszerü „**HAZA-DRILL**”

Mütrágya-szóróval kombinált

„**NAPOLEON-DRILL**”

vetőgépeit, mely sorba vet és sorba trágyáz, továbbá egytemes acélekéket, S. V. jegyű 2, 3, 4 tagu boronákat, tárcsás répvágókat, dobrendszerü szecs kavágókat, kukorica-ültető és morzsolókat.

3-5

Sziveskedjék ajánlatot kérni!

Olcsó levélpapir!

Nem divatos levélpapírok **dobozban**
: fél áron kaphatók :

Neumann Jakab
papirkereskedésében Ipolyságon.

Eladó bor!

Bor, fehérmegyei vulkanikus hegyen termett már kétszer lefejtve, eladó hektoliterenként 80 koronáért. Ivánka László kistúri gazdaságában.

2-2

Hirdetéseket és reklámokat jutányosan közöl a kidóhivatal.

Benzoline a benzint teljesen pótolja!

Motortulajdonosok!

Sikerült gyártmányomat annyira tökéletesíteni, hogy nem szükséges többé:

1. benzinnel vagy aetherrel való befecskendezés,
2. nem szükséges a gyújtófej melegítése,
3. nem kell a levegő hozzájárulását megszorítani hanem:

Benzoline minden rendszerű motorhoz egyöntetűen a motoron minden változás nélkül, kiválóan alkalmas.

Benzoline használatánál a motor könnyen indul,

Benzoline használatban rendkívül olcsó, átlagban 400 gramm kell óránként egy lóerőre.

Hogy ezt bizonyítsam, a gyáramban következő rendszerű motorokat állítottam fel és tartom az érdeklődők részére állandó üzemben:

1. Climax
2. Lux
3. Langen & Wolf.
4. Osers & Bauer
5. Daimler
6. Polke
7. Warchalovsky
8. Benz
9. Pohl
10. Mayer

Oly egyéneknek, kik magukat hatósági bizonyítvánnyal mint komoly érdeklődőket igazolni tudják, még pedig községenként legfeljebb 3 személynek Bécsbe való utazás költségeit mégtérítem.

A benzolin ára egész vagonvételnél . . . . . 110 korona

„ „ fél „ . . . . . 115 „

kisebb vételnél . . . . . 125 „

helyt bécsi gyáramból vashordókban szállítva, készpénzfizetés ellenében. Utánvétel rendeléseket nem eszközölök.

M. Elfer, Wien, I. Krugerstrasse 3.